

Asia: VN/17836/2022

Lausuntopyyntö tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta / Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtande om en promemoria om utvecklingsbehoven i fråga om lagstiftningen om smittsamma sjukdomar

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa tartuntatautilainsäädännön kehittämistarpeita kuvaavasta muistiosta. Tämän johdosta NordLab hyvinvointiyhtymän kliinisen mikrobiologian toimialue esittää lausunnosta seuraavat huomiot.

1 Valmiuskeskusten rooli ja kokoonpano (järjestämislaki, 612/2021).

Valmiuskeskusten tehtävät ja vastuut on tärkeä kuvata tartuntatautilaissa yksiselitteisesti. Myös yksittäisen toimijan rooli lain näkökulmasta valmiuskeskuksessa on oltava selkeä. Valmiuskeskusten johtovastuu tulee osoittaa selkeästi. On myös tärkeä kuvata/osoittaa, miten varmistetaan oleellisten toimijoiden mukanaolo? Onko valmiuskeskusten eräs keskeinen rooli tiedonkulun turvaaminen ja tältä pohjalta mahdollisuus ennakoida muutoksia omassa toimintaympäristössä (yhteiskunnan toimintaa lamaavat lakot, pandemiat jne.)? Tähän liittyen: miten yliopistojen tietotaito ja resursointi voitaisiin ketterämmin tartuntatautilain näkökulmasta yhdistää pandemia-/ kriisitilanteessa esimerkiksi diagnostiikan pystyttämiseen (esim. yliopistot osana valmiuskeskuksia?).

2 Tutkimuslupakäytännöt kriisitilanteessa.

Tiedon tuottaminen päätöksenteon tueksi vaikeutuu, jos tutkimuslupakäytäntö ei voi poikkeustilanteessa joustaa, tämä huomattiin käytännössä Covid19 pandemian aikana.

3 Toimilupakäytännöt; nykyinen toimilupakäytäntö on monimutkainen, kuten muistiosta esitetään.

AVI:n roolia on kliinisen mikrobiologian laboratorion näkökulmasta vaikea hahmottaa. Samoin toimilupatyöryhmän rooli olisi hyvä ottaa keskusteluun. Paikallisten laboratorioden ammattitaito tehdä itsenäisiä ratkaisuja oman alueen diagnostiikan järjestämiseksi olisi syytä nostaa suurempaan arvoon. Toimilupatyöryhmän kokoonpano ei myöskään kata valtakunnallista kenttää. Asian voisi järjestää esim. siten, että THL määrittelee kriteerit mikrobiologian laboratoriotoiminnan ylläpitämiselle ja paikalliset ammattilaiset toimivat näiden kriteereiden puitteissa itsenäisesti.

4. Diagnostisten tutkimusten käyttöönotto erityisesti kriisitilanteissa.

Alueellisesti valvovan laboratorion (esim. NordLab omalla alueellaan) tulisi voida itse valita käyttöönotettavien tutkimusten sisältö ja aloittaa diagnostiikka.

5. NordLab hyvinvointiyhtymää ei ole kutsuttu Kansallinen mikrobiologisen toiminnan arviointiryhmään.

Katsomme, että maantieteellisesti hyvin laajan osan Suomea kattavana toimijana, NordLab olisi tullut kutsua mukaan arviointiryhmään.

6. Lain mukainen tartuntatautien ilmoittaminen on ollut vaikeaa tietojärjestelmien yhteensopimattomuuden kanssa.

Tiedonkulussa on haasteita myös THL:n suunnasta aluettaan valvoville kliinisille laboratorioille.

7. s16 mainittu tilannekuvan muodostaminen ylijäämäseerumeiden avulla.

Laissa on tärkeä määrittää mitä ovat ne tilanteet joissa laboratorioden on toimitettava näytteet THL:lle ja mitä THL voi niillä tehdä.

Männistö Tuija
NordLab hyvinvointiyhtymä